

Endvidere foreslås det, at der i § 181, hvorefter retten, inden vidnet afhøres, skal forvise sig om vidnets identitet, indsættes en henvisning til den foreslåede bestemmelse i § 848, stk. 5.

Tilsvarende foreslås det, at retsformanden kan beslutte, at tiltalte skal forlade retslokalet, når en polititjenestemand med en særlig tjenestefunktion afhøres, hvis dette er påkrævet af hensyn til hemmeligholdelsen af polititjenestemandens identitet, og det må antages at være uden væsentlig betydning for tiltaltes forvar, jf. den foreslåede bestemmelse i § 848, stk. 6.

For yderligere at forbedre beskyttelsen af polititjenestemandens identitet foreslås det, at der i § 29, stk. 2, indsættes en bestemmelse om, at retten i straffesager kan træffe beslutning om dørlukning, når sagens behandling i offentligt retsmøde må antages at afsløre identiteten på en polititjenestemand med en særlig tjenestefunktion.

2.3. Forholdet til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

2.3.1. Anvendelse af civile agenter

Det følger af artikel 6, stk. 1, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, at enhver har ret til en retfærdig rettergang. Anvendelsen af civile agenter som led i efterforskningen af en straffesag er ikke generelt i strid med artikel 6, men kan efter omstændighederne indebære en krænkelse af retten til en retfærdig rettergang.

Ved vurderingen af, om den konkrete anvendelse af en agent indebærer en krænkelse af konventionens artikel 6, er det efter Domstolens praksis afgørende, om agenten har tilskyndet til en forbrydelse, som ellers ikke ville være blevet begået, se *Teixeira de Castro mod Portugal*, dom af 9. juni 1998 og *Calabro mod Tyskland*, afgørelse af 21. marts 2002.

Efter den foreslåede ordning kan civile personer yde bistand til at udføre eller fortsætte en lovovertrædelse, hvis den lovovertrædelse, som bistanden indebærer, er yderst beskeden i forhold til den lovovertrædelse, der efterforskes. Det følger af retsplejeloven, at den civile persons bistand ikke må indebære en forøgelse af lovovertrædelsens omfang eller grovhed. Efter Justitsministeriets opfattelse vil den foreslåede ordning dermed være i overensstemmelse med konventionens artikel 6 og de krav, der følger af Domstolens praksis.

2.3.2. Polititjenestemænds forklaring i retten

2.3.2.1. Artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention er ikke generelt til hinder for brug af anonyme vidner i straffesager.

Domstolen anerkender, at hensynet til hemmeligholdelse af identiteten på en hemmelig agent for enten at beskytte agenten og dennes familie eller af hensyn til agentens fremtidige arbejdsopgaver som agent efter omstændighederne kan begrunde en fravigelse af udgangspunktet for vidneførelse i straffesager, dvs. at al bevismateriale skal føres direkte for den dømmende myndighed i et offentligt retsmøde, se f.eks. *Liidi mod Schweiz*, dom af 15. juni 1992, præmis 49, og *Van Mechelen m.fl. mod Holland*, dom af 23. april 1997, præmis 57.

Ved brug af anonyme vidner i straffesager, herunder anonyme polititjenestemænd, er det efter Domstolens praksis afgørende, at forsvarers rettigheder respekteres, se *Van Mechelen m.fl. mod Holland*, præmis 57.

Efter Domstolens praksis vil det have afgørende betydning, at anonymisering i forbindelse med en vidneforklaring sker med respekt af kravet om proportionalitet. Dette indebærer, at der skal ske anonymisering i mindst muligt omfang. Domstolen har påpeget, at det i nogle tilfælde vil være tilstrækkeligt at holde vidnets identitet hemmelig for den tiltalte, i andre tilfælde kan det måske være nødvendigt endvidere at foretage en vis maskering, og i andre tilfælde kan det være nødvendigt helt at afskære tiltaltes mulighed for at høre eller iagttage vidnet. Valget af anonymiseringsgrad må imidlertid ske på grundlag af en konkret vurdering af hensynet til vidnet. I *Visser mod Holland*, dom af 14. februar 2002, blev anvendelse af et anonymt vidne, hvis forklaring havde væsentlig betydning for domfældelsen, anset for at være i strid med artikel 6, stk. 1 og 3, litra d, allerede fordi det ikke fandtes godtgjort, at det af hensyn til vidnets interesser var nødvendigt med anonymitet. Det har endvidere betydning, om forsvareren er til stede, når vidnet afgiver forklaring, og om forsvareren har mulighed for at afhøre vidnet.

Herudover vil det være af betydning, om det eller de anonyme vidners forklaringer er det eneste eller afgørende bevis i sagen mod den tiltalte.

2.3.2.2. Efter Justitsministeriets opfattelse vil den foreslåede ordning være forenelig med konventionens artikel 6 og de krav, der følger af Domstolens praksis.

Efter den foreslåede ordning skal en polititjenestemand, der har udført foranstaltninger efter retsplejelovens § 754 a, kunne afgive forklaring i retten uden at oplyse sit eget navn og bopæl. Bopæl forstås i denne